Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200, з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 161. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го СЕРПНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 26, 1982 No. 161. VOL. LXXXIX.

УНСОЮЗ ОБДАРОВУЄ УСТАНОВИ СТЕМФОРДСЬКОЇ ЕПАРХІЇ

Під час відвідин в Стемфорді (зліва): о.архимандрит В.Поспішил, д-р І.Флис, Владика Лостен і В.Сохан.

Стемфорд, Конн. — Головний предсідник Українського Народного Союзу Іван О.Флис і головний секретар Володимир Сохан у середу, 28-го липня ц.р., відвідали тут осідок української католицької епархії і зустрінулися з єпископом Василем Лостеном.

У приміщенні Релігійно-Культурного Центру гостей привітали о.архимандрит Віктор Поспішил і д-р. Василь Ленцик, куратор і директор епархіяльного Музею, після чого їх прийняв Владика Василь, з яким вони обговорили різні питання,що торкаються спільних для Церкви і УНСоюзу справ.

Д-р І.Флис передав єпископові Лостенові від УНСоюзу дар — чек 1,000 дол. на фонд Семінарії св. Василія та 500 дол. для Музею.

1,5-мільйоновий фонд був створений Владикою Василем під час 25-річного ювілею епархії у жовтні 1981 року, а Музей, при 161 Гленбрук, постійно збагачує кількість своїх експонатів.

У розмові з головними екзекутивними урядовцями УНСоюзу Владика Василь, подякувавши за цей дар, сказав, що УНС виявив цим своє зрозуміння, що Церква і праця братських союзів тісно пов'язані. Церква, — продовжував Владика Василь, — не може зберегтися без священиків і тому семінарії потребують і заслуговують на підтримку всіх українців, щоб могти навчати більшу кількість молодих людей, які вибрали священичий сан.

„Наша Церква також допомагає зберігати національну і культурну спадщину українського народу і тому влаштовує і опікується такими установами як Музей" — сказав на закінчення Владика Лостен.

ЮВІЛЕЙНА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ ЗАКІНЧИЛАСЯ ІМПОЗАНТНО

Іст, Четем, Н.Й. (О.К.). — В неділю, 22-го серпня ц.р., закінчено урочисто Ювілейну Міжкрайову Пластову Зустріч у 70-річчя Українського Пласту при великому здвизі народу та вщерть виповненій почесній трибуні, на якій були, між іншими, стемфордський Владика Василь Лостен, президент СКВУ мгр Іван Базарко, голова ГУ СУМ Евген Гановський і представник ОДУМ Андрій Шевченко, головний предсідник Українського Братського Союзу Іван Олексин та ряд представників українських світових та крайових організацій і добродіїв Пласту; громадян, що допомогли своїми пожертвами до влаштування цієї зустрічі.

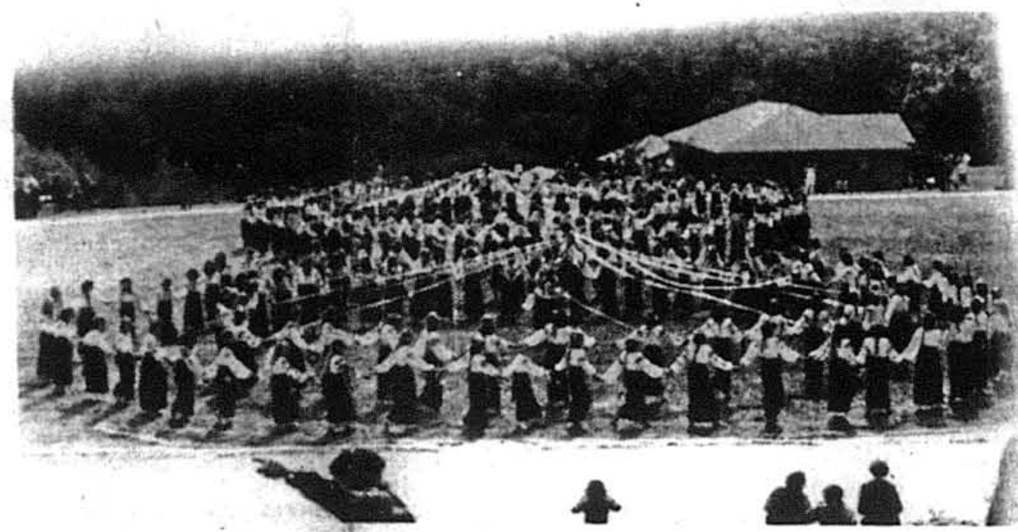
Співучасниками закриття зустрічі були також делегації інших скавтових організацій народів, що зараз під комуністичним режимом, а саме Естонії, Мадярщини, Литви і Польщі.

Святочним наказом і словом голови Крайової Пластової Старшини в ЗСА пл. сен. Евстахії Гойдиш, було відзначено тих, що цієї зустрічі попощади її учасників, які таборували і мандрували впродовж цілого тижня.

Після мандрівок у гори Адірондакс. в четвер,19-го серпня, п'ятниця 20-го була призначена на День Дружби на місці Зустрічі на Пластовій Оселі „Вовча Тропа". В тому дні переведено окремі гри поміж юначками і юнаками, як теж юнацтво писало індивідуально привіти українським політичним в'язням в Совєтському Союзі.

Під вечір пластове юнацтво відвідало понад 60 членів СУМ, що саме відбували табір дружинників в Елленвіллі, Н.Й., зі своїми провідниками Корнелем Ва-

(Продовження на стор. 4)

Дівчата виводять хороводи.

(Фота: Марта Коломиєць і Тарас Сохан)

Новаки і юнаки приготовляються до дефіляди.

ЛИВАНСЬКА АСАМБЛЕЯ ОБРАЛА НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА

Башир Гемаєль

Бейрут, Ливан. — Не зважаючи на воєнний конфлікт між бійцями Палестинської Визвольної Організації і Ізраїлем, у який посередньо були вмішані також ливанці, ливанська асамблея на своєму засіданні обрала черговим президентом Башира Гемаєля,дотеперішнього команданта християнської міліції, прихильника правого напрямку у політиці і спримливу для Ізраїля особу. Проти Гемаєля однак дуже гостро виступає мусулманська частина населення Ливану.

Натомість у східній частині Бейруту, яка є остоєю католиків-маронітів, відбулось тріюмфальне святкування з приводу цього вибору. Християнська поліція стріляла в повітря, з вікон помешкань повівали національні прапори та портрети новообраного президента, а на вулицях відбулося загальне гуляння радости. У західній частині міста мусулманські екстремісти висадили в повітря будинки трьох членів легіслятури, які погодились взяти участь у спеціяльному засіданні, на якому Гемаєль був обраний президентом.

Реакція в Єрусалимі і Вашінгтоні була в загальному прихильна до цього вибору. Прем'єр-міністер ізраїльського уряду Менахем Бегін надіслав новообраному президентові Ливану спеціяльну телеграму, у якій він побажав Гемаслеві „Божого благословення" і підписався „ваш Менахем Бегін". У Вашінгтоні, речники Адміністрації президента Роналда Регена розглядають вибори в Ливані як позитивний зворот у політиці тієї країни. Вони думають, що у такій ситуації буде легше поладнати справу відтягнення з Ливану сирійських й ізраїльських військ і встановлення такої державної демократичної структури, яка задовольнила б усі прошарки населення цієї країни.

Б. Гемаєль був обраний у другому голосуванні 57-ма голосами легіслягорів. П'ять виборчих бальотів не мали жадного прізвища.

Протестують проти „експлуатації транспортових засобів"

Київ. — В газеті „Культура і Життя", яка появляється в Києві і є органом міністерства культури УССР та республіканського комітету працівників культури, появилася коротка замітка Р.Солодовника, інженера по фаху, колишнього автоінспектора, на тему „З чугою голосу".

Солодовник розповідає читачам газети, що „однією з харківських вулиць на невеликій швидкості їхали „Жигулі" (назва совєтського автомобіля). За кермом — чоловяга в береті, темних окулярах, поруч — надзвичайно весела, огрядна блондинка. А на задньому склі автомобіля чорним шрифтом виведено: 'З нами бог!'"

Солодовник з обуренням пише, що „цей злоєвісний заклик асоціюється з важким тупотінням фашистських чобіт на нашій землі, що спливала кров'ю, з горем, жахами війни". Він каже, що такий напис був вибитий на пряжках ремеків солдатів гітлерівської армії. „І ось тепер якийсь 'берет'. — пише автор замітки, — чіпляє ворожу символіку на скло своєї машини". Цю наліпку Солодовник вважає не лише естетичним несмаком, а чимсь більшим.

„Один з власників, — пише газета, — наклеїв на автомобілі зображення американського доляра з написом по-англійськи: 'В Бога ми віруємо!' В Одесі миготить в очах від нескінчених 'ай лав ю' та інших написів".

Розмовляючи на цю тему з працівниками порядку на дорогах, Солодовник і його співрозмовці прийшли до висновку і погоджувалися, що написи на склі автомобілів "обмежують коло зору водія, відволікають увагу інших шоферів на трасі". Правила дорожнього руху, мовляв, забороняють експлуатацію транспортних засобів „декорованих" на розсуд власника.

Про це власне і йдеться, про особисті смаки власників і про зачасті написи про Бога, які нагадують совєтським пропагандистам про неуспішність атеїстичного руху в СССР і живучість віри в Бога в серцях совєтських громадян.

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД НАРІКАЄ НА ЗАХІДНІ РАДІОПЕРЕДАЧІ

Варшава, Польща. — Лідери польського військового режиму, які держаться при владі тільки завдяки воєнному станові, проголошеному ними ще 13-го грудня 1981 року, нарікають на західні радіопередачі і заявляють, що це вони — радіостанції провокують поляків до протиурядових виступів та „підривної діяльности".

Офіційна комуністична преса в Польщі опублікувала заяви речників Військової ради національного спасіння яка збирається офіційно запротестувати проти „підбурюючих радіопересилань польською мовою, які мають на меті підірвати довір'я народних мас до соціялістичної системи в Польщі". Речники уряду прем'єр-міністра Войцеха Ярузельського офіційно перестерегли також прихильників профспілки „Солідарність", що всякі демонстрації чи маніфестації в користь „Солідарности" не будуть толеровані урядом.

Польське пресове агентство ПАП заявляє, що уряд вже переслав протест до американської, французької, західньонімецької і британської амбасад за пересилання польською мовою і називає їх „вмішуванням у внутрішні справи Польщі". Міністерство закордонних справ Польщі домагається здержання пересилань „Радіо Вільна Европа", „Голосу Америки" і Бі-Бі-Сі, обвинувачуючи їх у „підтримуванні діяльности нелегальних груп і впливання на формування опінії польських народних мас".

У світі

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ІТАЛІЇ ДЖІОВАНІ СПАДОЛІНІ поінформував у понеділок, 23-го серпня президента країни Сандро Пертіні, що він закінчив вже процес формування нового уряду. У склад цього 42-го від часу закінчення Другої світової війни кабінету входять представники п'ятьох політичних партій, від помірковано почиваючи і на лівих кінчаючи. Новий уряд творить майже ця сама коаліція, до упадку якої причинилась Соціялістична партія. Після зустрічі прем'єра Спадоліні з президентом, відбулась церемонія запризсження членів нового 28-членного кабінету, до якого входять представники партій: християнсько-демократичної, соціялістичної, соціял-демократичної, ліберальної і республіканської. Коаліція має підтримку у парляменті різницею голосів 369 до 330.

ВІЙСЬКОВИЙ СУД В ІРАНІ ПОКИЩО ВІДЛОЖИВ вирок у справі колишнього міністра закордонних справ у пореволюційному уряді Садега Готбзадега, якого прокуратура обвинувачувала за намагання вбити теперішнього релігійного фанатика і диктатора аятолу Хомейні і перевести переворот в країні. Якщо йому докажуть вину, до якої частинно він вже признався, йому грозить смертна кара, а в крайньому випадку довжиттєва тюрма. Офіційні судові чинники відмовилися назвати дату коли буде проголошений вирок суду. З огляду на великий розголос процесу в місцевій і закордонній пресі, теперішні лідери Ірану ледве чи покарають смертю Готбзадега, — кажуть політичні спостерігачі. Крім того, кажуть, ці ж спостерігачі, колишній міністер співпрацював у слідстві з прокуратурою і тому не виключають, що розстріл 70 високих офіцерів наступив у висліді його зізнань.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР АВСТРАЛІЙСЬКОГО уряду Малколм Фрейзер перестеріг Уряд ЗСА, що спроба обмежити імпорт воловини з Австралії до З'єднаних Стейтів Америки може дуже некорисно відбитись на відносинах між обидвома країнами. Як відомо деякі американські чинники, йдучи по лінії вимог фермерів, стараються зменшити імпорт м'яса із закордону, а зокрема з Австралії, яка експортує до ЗСА велику кількість воловини.

ПРЕСОВЕ АГЕНТСТВО РОЙТЕРС ІНФОРУЄ, ЩО поліція в Парижі заарештувала жінку, яка на протязі сімох років держала свого тепер 12-літнього сина у запереті, не даючи йому змоги нормально розвиватися і набувати освіту. Перепровадившись на нове мешкання, тим разом вже зі своїм коханком, неназвана по імені жінка тримала хлопця Давида Бріззо у великій шафі на хлібі і воді. Вкінці йому вдалося втекти з помешкання і поліція знайшла його у сусідньому городі цілковито знеможеного.

МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ НАГЛЯДУ ЗА правами людини поінформувала журналістів, що Західня Німеччина знову викупила у Східньої Німеччини 49 політичних в'язнів. В'язні, 35 чоловіків і 14 жінок, перейшли кордон до Західньої Німеччини і були офіційно передані західньонімецьким урядовим чинникам. Кореспонденти звертають увагу, що це вже 18-ий з черги випадок викупу, про який не хочуть багато згадувати офіційні речники уряду в Бонні. Загально однак відомо, що Бонн платить Східній Німеччині від 12,000 до 60,000 марок за кожного в'язня. Проти цієї практики торгівлі живим товаром виступають гуманітарні організації в Західній Европі.

НА РІЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ МІНІСТРІВ закордонних справ ісламських держав, багато промовців засуджували Уряд З'єднаних Стейтів Америки за те, що він підтримував Ізраїль у Ливані, та твердили, що ізраїльські війська намагалися знищити не тільки військову силу Палестинської Визвольної Організації, але також вбити більше арабів. Генеральний секретар цієї вже традиційної конференції, Габіб Катті з Тунезії, заявив, що американське вмішування до справ Близького Сходу зупиняє процес випрацювання ефективної стратегії арабських країн у відношенні до Ізраїля. Ізраїль, на його думку, маючи достатню кількість модерної американської зброї, не шукає справжнього замирення зі своїми сусідами, а радше думає про поширення своєї території коштом інших держав.

В Америці

ДО ГУБЕРНАТОРСЬКИХ ВИБОРІВ У НЮ ЙОРКУ лишилося два і пів місяці, і ось тепер кандидати, примушені до того законом, мусіли виявити свої виборчі витрати і виборчі фонди взагалі. Виявилось, що перед веде у видатках нюйоркський мультимільйонер Лю Лерман, республіканський кандидат, який на витрати для того, щоб стати губернатором цього стейту, має 5,7 мільйона долярів; з того — значно більше понад половину з його і брата власної кишені — 3,7 мільйона долярів. Опонент Лермана на республіканську номінацію зібрав всього „нещасних" чверть мільйона долярів. Пол Дж. Кирран, ірляндського походження, отже, — якщо рахувати успішність кампанії по зібраних грошах, — не має шансів стати губернатором. З демократичного боку — за номінацію змагаються посадник міста Ню Йорку Едвард Кач, який зібрав на свою кампанію 2,7 мільйона долярів, тобто більше ніж вдвічі за його опонента, заступника губернатора тепер Маріо М. Куомо, який зібрав 1,1 мільйона долярів. Очевидно, що для Лермана і Кача, якою буде потрібно, легко зібрати ще більше дотацій, бо їх підтримує великий бизнес у Ню Йорку, а не малі жертводавці, як це є з їхніми опонентами.

ЩОБ УСПІШНІШЕ БОРОТИСЯ ЗІ ЗРОСТОМ коштів утримання шкіл у сільських районах Америки, особливо у західних стейтах, багато шкільних дистриктів перейшло на чотириденний навчальний тиждень, цим способом заощаджуючи на довожуванні учнів автобусами і на опалі шкільних будинків тощо. Ця практика розпочалася власне в 1973-1974 навчальному році, коли діяло арабське ембарго на ввіз нафти в Америку. Тоді Сімаррон муніципальний шкільний дистрикт в північносхідній частині стейту Ню Мехіко був розпочав цю програму і вона поширилася на багато інших дистриктів. Кількість їх безперервно далі зростає. Таку чотириденну систему визнають вдалою і батьки і діти, бо батьки-фермери можуть використати дітей-учнів вдома. Натомість по містах ця система не пройде хоча б тому, що працюючі матері не зможуть пильнувати по вільних від шкільних занять п'ятницях своїх дітей, як вони, матері, йдуть до праці.

ДЕНЬ 23-ГО СЕРПНЯ, У ПОНЕДІЛОК, БУВ ЗНОВУ рекордовим днем обміну цінними паперами на нюйоркській біржі, коли загальний оборот акцій досяг 110 мільйонів шерів, цим ставши на другому місці після рекордових 133,000,проданих акцій попереднього тижня, в середу, 18-го серпня, чому досі не було прецеденту ні в Ню Йорку ні ніде в світі. У найсильнішому цьому дні щодо цін на біржі акції Дав Джовнс досягли також високого рівня — збільшення на 21,88 пунктів — чим підігнали середній індустріяльний показник до рівня 891,17, а це найвищий показник за останні вісім місяців, що дорівнює тому, який був 10-го грудня минулого року. До великих покупців шерів: банків, забезпеченевих компаній та різних пенсійних фондів, цього дня приєдналися і окремі капіталовкладники, які уважають,що тепер вигідніше для великих зисків купувати шери на біржі, ніж тримати свої гроші по різних монетарних фондах і сертифікатах та в подібних інвестиціях, де дістається, наприклад, лише 12-14 відсотків прибутку, коли при щасті на біржі свої капітали можна подвоїти, якщо не вище.

ІНДІЙСЬКЕ ПЛЕМ'Я ПАЮТІВ не добилося признання їм тієї землі, яку вони вимагали від федерального Уряду їм повернути. Це плем'я, центром розташування якого є стейт Юта, в 1980 році дістало дозвіл від Конгресу на власний племінний статус спеціяльним актом. Тепер ці індіяни мають право дістати „зворот" їм їхньої землі у розмірі 15,000 акрів. Таку земельну посілість ці індіяни вибрали — 430 акрів на березі Рибного озера в північній частині Юти і близько 10,000 акрів — у іншому лісі. Але Уряд відмовив цим індіянам, пропонуючи їм натомість іншу землю, яка, „як маловартісна", індіянам не до вподоби, як заявив їх речник 28-річний голова племени Травіс Беной (Benoih). Справу вирішить майбутнє. Тим часом ці індіяни стараються відновлювати старі звичаї і традиції свого славного минулого, які вони занедбали в часи інтенсивного „казано-перетоплювання" в Америці. Земля, яку хотіли індіяни, має теж поклади вугілля, що їх вони могли б розробляти для своєї економічної самовистачальности.

Тайванці побоюються ізоляції

Тайпей, Тайван. — Численні кореспонденти й аналітики займаються тепер тайванською проблемою після того, як президент Роналд Реген вирішив змінити зв'язки з Китайською Народною Республікою і заповів, що ЗСА не доставлятимуть більше зброї для Тайвану.

Ця справа, як відомо, була докладно з'ясована у спільному американсько-китайському комунікаті, який, як всі раніше думали, мав викликати сильну реакцію офіційних речників і населення Тайвану. Реакцію тайванців зайнявся також кореспондент нюйоркського щоденника „Ню Йорк Таймс" Стів Лор, який у числі газети з 20-го серпня ц.р., помістив широку інформацію до цієї теми. „Нічого не зміниться в результаті цього комунікату, — заявив кореспондентові Петрік Лін, бизнесмен, — і в ін (комунікат) не був жадною несподіванкою для тайванців".

Як і багато тайванців, Лін відмічує, що згаданий комунікат про затиснення співпраці ЗСА з КНР є ще одним доказом затиснення ізоляції зі сторони закордонних урядів, що є дуже болюче, але з тим можна жити. Понад 18 мільйонів осіб на цьому острові свободи, — заявили інші запитані кореспондентам тайванці, — вже привикли до того, що інші народи стараються принизити Тайван, принаймні дипломатично. В 1971 році комуністичні речники КНР постаралися про усунення Тайвану з членства в Об'єднаних Націях і з цього часу почалася дискримінація. В 1979 році Уряд ЗСА визнав КНР і припинив дипломатичні зв'язки з островом, визнавши принцип, що китайський материк є „прав дивим Китаєм".

Американський кореспондент Лор каже, що не зважаючи на політичні неуспіхи керівників Тайвану, життєвий стандарт населення з кожним роком кращає, а крайова економіка зарекордувала найвищий зріст в цьому 1982 році. „Нарід Китайської Національної Республіки вже так багато пережив цих дипломатичних ходів проти нашого уряду, що він починає привикати до цього", — заявив кореспондентові Дієнг Інг, редактор престижевого місячника „Тієн Сіа", який насвітлює політичні і економічні проблеми. Тайванська преса зрештою приготовила населення до таких можливостей, так, що воно не було заскочене черговим потягненням Вашінгтону.

Торгівля із 140 країнами є головним приходом Тайвану і його економічним ростом. Багато тайванців думають, що після появи комунікату не можна більше числити повністю на ЗСА, що вони прийдуть з допомогою Тайванові у критичних хвилинах. Тому він, — продовжує інформувати С. Лор, — розбудовує свої військові сили іншими засобами. Тайваном керує сьогодні одна політична партія Кумінтангу, створена покійним Чіянг Кай-шеком після захоплення влади в Китаї комуністами в 1949 році. Сьогодні уряд очолює син колишнього маршала, Чіянг Чінг-куо.

КРИЗА МОНЕТАРНА Й ЗАГАЛЬНО господарська в Мехіко дуже добре впливає на американських туристів, які, відвідуючи тут, мають справжню „бонанзу", бо за одного доляра „з-під поли" можна тут дістати тепер 100 пезо, тобто відпочити добре за лише частинку тих коштів, що їх тут треба було витратити ще два-три місяці тому. Але так „виграли" лише відпочинковці, бо ті американці, які вклали капітали в розвиток мехіканської промисловости, зокрема нафтовидобування, дуже фінансово потерпіли, як і потерпів мехіканський уряд.

В справі Альманаха

З уваги на поважні кошти видання Альманаха та на велике підвищення поштових оплат, як теж, щоб заощадити зайвого труду та видатку тим, які досі Альманах повертали, інформуємо, що Альманах УНС на 1983 рік буде друкований в обмеженій кількості. Цей Альманах будемо висилати передплатникам, які зголосили нам бажання його отримати, та всім, що у найшвидшому часі його замовлять, висилаючи до Адміністрації „Свободи" свою точну адресу.

Ціна Альманаха залишається в сумі — 8 долярів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303
P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Ті, які повині вмерти для „газопроводу..."

Під таким заголовком на редакційній сторінці щоденника „Ню Йорк Таймс" з четверга, 19-го серпня, появився „лист до редактора" від читача Джорджа Кустанса з Саннісайду, Н. Й. Читач порушує питання, хто будуватиме газопровід із СССР до Західньої Німеччини і дуже елькоквентно відповідає на нього, — що це будуть політв'язні-каторжани тюрми народів Совєтського Союзу. Їх СССР завжди використовує для таких будівель, і не тільки використовує їхню дармову працю, але й їхнє життя.

Читач Дж. Кустанс пише свій лист у відповідь на статтю постійного співробітника „Н. Й. Т." Вілліяма Сафайра, який 8-го серпня подав у статті „Сім пунктів газопроводу", упустивши оцей найголовніший „пункт восьмий" — жертва сотень тисяч людських життів, які ляжуть кістьми, будуючи цю „нову вавилонську вежу" для сучасних фараонів з Москви. Таке зручне упускання пунктів, які не до вподоби совєтам, є часте серед членів пишучої професії тут, що „кидаючи наперед", не хоче псувати часто-густо своїх відносин з совєтськими властями: ану ж прийдеться їхати в СССР з відрядженням.

Про це всі ми, українці, добре знаємо, навіть протестуємо, але не такі ми голосні, щоб американські журналісти і інші співіснувальники з Москвою до нас прислухалися.

Але тут допоміг нашій справі, хоч і не безпосередньо, Михайло Макаренко, сам довголітній політичний в'язень совєтських ҐУЛаґів, який як людина жидівського роду міг був спастися, виїхавши на волю на Захід. І ось М. Макаренко вже кілька місяців невтомно пригадує ентузіястам совєтсько-европейського контакту через газопровід про тих, хто будуватиме його. Він вимагає, — як на це покликається Дж. Кустанс, — щоб ця справа стала голосною, бо не можна будувати добробуту і вигоди одних людей на кістках інших. Це аморально і бридко.

Прочищання непрохідних лісів, висушування вічних боліт, довбання каналів у мерзлій землі і всі інші нелюдські і понадлюдські зусилля, які потрібні для прокладання цих газопроводів, у пекельних умовах будуть зроблені в'язнями так, як це є завжди в СССР, відколи горезвісний Френкель навчив, — як твердить Солженіцин, — совєтське начальство використовувати піт і кров тільки каторжан для таких робіт. Вони, вмираючи, творять „поміст", щоб твердші були підвалини, бо їх — тих що „доходять", не беруть ні до шпиталів, ні до бараків, ні ховають, а просто загрібають у мерзлу землю...

Це так було за сталінської ери. Потім була деяка відлига. Тепер совєти знову повернулися до давніх практик. І пропонує дописувач „листа до редактора", щоб лідери Західньої Німеччини і інших країн, зацікавлених совєтським природним газом, запитали з притиском керівників СССР про використовування праці каторжан і вплинули на СССР цього не робити... Дає автор і статистику: Сталінові, щоб побудувати 100-милеву залізницю з Воркути на Салегард, треба було загнати в землю каторжною працею кілька тисяч в'язнів. А тепер, будуючи газопровід завдовжки 2,500 миль — скільки людей впаде жертвою?!

Читаючи таке, ми, українці, знаємо ще дальшу правду, що більша половина політичних в'язнів — це українці, включно з тими, що їх називано „бандитами", бо були вони воїнами-месниками Української Повстанської Армії. Всі вони — сини і доньки безталанної України. І тепер знаємо, хто будуватиме в першу чергу ці газопроводи. Тому б слід нам усім про це поміркувати та сказати своє слово Білому Домові, Конґресменам на Капітолі. Це ж мова про наших земляків, про яких згадав тепер Джордж Кустанс, хоч і не назвавши їх нашим національним йменням.

М. Платковський

ЧИ РЕҐЕН Є ПРИЯТЕЛЕМ ПОНЕВОЛЕНИХ?

Ні один американський президент не проголошував Тижня Поневолених Народів так урочисто, як це цього року зробив президент Роналд Реґен. Чи це сталося через специфічний розвиток у цьому часі світових подій, чи може через особисте наставлення Реґена? Правдоподібно, що обидві обставини відіграли в цьому свою ролю. Але якщо Реґен все більше анґажується у справи поневолених народів, то з яких міркувань він це робить: чуттєвих чи розумових? Дехто вважає, що Реґен є особисто глибоко відданий засадам справедливости, з чого випливають його політичні потягнення і заяви в справі поневолених народів. Це свідчило б про шляхетність вдачі Президента, але це й зменшувало б політичне значення відповідних виступів Реґена. Далеко більше значення можна було надати потягненням Реґена, якби вони керувалися розумовими мотивами, себто переконанням, що підтримка справи поневолених народів іде на користь політиці Заходу, ослаблюючи аґресивний розмах Москви.

Але чи Реґен, якщо він дійсно хотів би використати карту поневолених народів, щоб стримати аґресивні дії Москви, здолає здобути до політики підтримки поневолених народів своїх европейських союзників, а також політичні кола самої Америки? Ми є свідками того, що антисовєтські нотки американської зовнішньої політики зустрічаються з великими труднощами і незрозумінням. Захід залишається і надалі в полоні тактики „детанту", вважаючи, що, не зважаючи на всі удари в політику миру з боку Москви, треба і далі прагнути до відпруження і навіть наближення з СССР. При чому байдуже, чи Захід керується тут лише міркуваннями матеріяльних вигод з господарських взаємин зі Сходом, чи і досі заколисує себе надією, що зовнішня політика Москви зчасом „лібералізується" і з Москвою можна буде таки домовитися.

Назагал треба ствердити, що в державах Заходу мало переймаються становищем, у якому опинилися численні поневолені Москвою нації. Про Афганістан лише „для годиться" ще час від часу згадується у якихось урядових чи міжурядових заявах. Справа Польщі, не зважаючи на великі симпатії у різних країнах, не тільки в ЗСА, але зокрема у Франції, або в Англії, — ця справа поволі входить у площину гуманітарну і втрачає свій політично-міжнародний характер. Жадання, що і тепер ще часом можна почути, про знесення воєнного стану в Польщі чи звільнення інтернованих, звучать властиво несерйозно: що змінилося б у Польщі навіть на випадок формального знесення воєнного стану, якщо б за вісім місяців Ярузельський з товаришами цілковито приборкав польське суспільство і перекреслив усякі прямування до демократичних реформ. Поляки є здані на себе самих: або далі терпіти керовану з Москви диктатуру Ярузельского, або викликати революцію, беручи на себе ризико збройної інтервенції з боку СССР, у якому випадку Захід Польщі з допомогою не прийде...

Европейські союзники Москви однозгідно протестують проти ембарґо, що його наклав президент Реґен на відому трансакцію спроваджування з СССР природного газу. Ніякі моральні моменти не переконують прихильників трансакцій, ані в Европі, ані навіть у певних колах в ЗСА. Хай собі совєтські війська винищують афганських повстанців чи загрожують Польщі, — це не береться в рахубу, бо трансакція з СССР обіцює немовбито великі користі. Але не беруться до уваги й арґументи чисто політичного характеру, що Европа попаде у таку залежність від СССР, що цей останій може підбити Західню Европу „без одного стрілу". І що в такій ситуації може зробити найбільш активний і найбільш передбачливий американський Президент, який прийшов нібито до переконання, що треба нарешті покласти край аґресивній політиці Москви у ґльобальних маштабах?.. Бо йому на кожному кроці і з усіх сторін кидають поліна під ноги.

Треба ще підкреслити одну дуже важливу річ: невідомо, в якій мірі рішуча у відношенні до СССР політика Реґена зустрічається з підтримкою навіть його найближчого оточення. Відхід Гейґа, прихід Щулца, який, так би мовити, ще „не пустив барви", нічого не вияснюють. Тверда постава Вайнберґера з Пентаґоном ще нічого не означає, бож не сам Вайнберґер рішає про напрямні американської зовнішньої політики. Якщо Реґен має справді далекойдучі пляни щодо оборони проти постійного наступу аґресивного СССР, то треба побажати Реґенові, щоб він ще довго залишався Президентом Америки і щоб Солженіцин не діждався того часу, коли його відвідає Реґен, переставши бути Президентом ЗСА. Треба також побажати Реґенові, щоб його добрі інтенції в справі поневолених Москвою народів здобували все більше прихильників у світі, а насамперед у самих ЗСА.

До речі, можна відчути певне розчарування серед українців, що Реґен при своєму урочистому проголошенні цьогорічного Тижня Поневолених Націй згадав про Польщу, згадав про балтійські країни, але не згадав про Україну. Але Польща — це сьогодні ще все таки актуальне питання. Балтійські країни мають той привілей, що їх втілення до СССР не визнав шереґ західніх держав, а втім і ЗСА. Якби ж Реґен згадав про Україну, то напевно діячі Кремля „полізли б на стіну". Україна — це болюче місце Москви, бо визволення України і відновлення її суверенної держави — це кінець потужности російсько-совєтської імперії. А тому про Україну тяжко говорити офіційним представникам західніх держав, не виключаючи і Америки. проте, Реґен у своєму проголошенні говорив про всі поневолені народи. А значить і про Україну, бо про неї згадує резолюція Конґресу ЗСА в справі Тижня Поневолених Націй.

Лука Луців

Про нові видання

Володимир Дмитрів. „На порозі життя: між Першою і Другою світовою війною". Спогади. Вест-Айсліп, Н. Й., ст: 352. В-во „Мета".

Автор пише у „Вступному слові", що до написання цих спогадів „спонукали його добрі, щирі, сердечні та вірні приятелі, з якими доводилось йому працювати на культурно-освітнім полі, а також в політичній ділянці і педагогічній практиці". Автор підкреслює, що він „не бажає слави і похвали", тільки хоче дати „навчаючий дар молодому поколінню", щоб воно не робило таких помилок, які робили їхні батьки й діди, і які шкодять нашому народові.

Автор сподівається, що його спогади „читатимуть із затамованим подихом".

Треба признати, що спогади Володимира Дмитрова про Рогатинський повіт і сам Рогатин цікаві і об'єктивні. Автор цих стрічок працював майже три роки в Рогатині (в гімназії) і дещо знає про тамошні відносини, тому гадає, що автор спогадів об'єктивно пише свої завваги про місто, де діяла славна гімназія „Рідної Школи" ще перед Першою світовою війною, і в якій працювали такі відомі педагоги як Галущинський і Н. Гірняк.

В. Дмитрів цікаво оповідає і про те, як він працював і в своєму селі. Автор критикує і наших націоналістів за їхню поведінку в тих часах, яка спричиняла те, що німці знущалися над нашим народом, бо українці не мали сили виступати проти німців, щоб з успіхом поборювати їх, які тоді панували в цілій Західній Европі.

Автор вмів грати на скрипці і робить це навіть в німецькому полоні.

Наприкінці своїх цікавих спогадів В. Дмитрів дає свої моральні поради читачам, з якими не завжди може згодитися читач, хоч автор заявляє, що він робить це на основі „найбільшого набутого знання і практики життя". Та, мабуть, читач повірить йому в те, що існують люди, які можуть передбачити будучність, бо В. Дмитрів скористав із порад такого віщуна і то з повним успіхом!

Автор спогадів оповідає про свій успіх на конференції з повітовим старостою, про те, як він їздив з успішними промовами по селах Рогатинщини. А треба тут підкреслити, що В. Дмитрів був дуже добрим промовцем.

Книжку В. Дмитрова напевно з цікавістю прочитає кожний, хто дістане її в руки.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДО ДІЯЛОГУ МІЖ РУСИНАМИ І УКРАЇНЦЯМИ

Треба привітати статтю „Що дальше?" („Свобода", 17-го і 20-го липня, ц. р.,) Івана Я. Хамуляка про діялог між русинами і українцями. Тема дуже на часі. З успіху такого діялогу може бути лише користь для обох груп, що живуть тут в ЗСА побіч себе, одначе відрубно від себе майже в кожній місцевості. А скільки з них уже відпало і від русинів і пішли в інші табори...

Цей поділ, який існує тут ще від приїзду наших перших емігрантів з України — це певного роду аномалія, нездорове явище. Воно ніяк не свідчить про національну зрілість еміґрації.

Цю аномалію спричинили національна темнота і неграмотність більшости наших еміґрантів з-перед Першої світової війни. Її підсилювали усіма засобами як в краю, так і тут на нових поселеннях наші історичні сусіди, росіяни, поляки, мадяри й інші недруги, бож це було і є в їх інтересі ділити наш нарід і тим улегшувати їхні зазіхання на наші землі, а тут в ЗСА теж скріплювати свій потенціял. Загляньте лише у будь-які видання Російської Православної Церкви в ЗСА і вам в голові зашумить від тих „росіян" з Австро-угорської монархії, що творять „російські" церковні громади у вугільному басейні тут на заході ЗСА. А все це наші галицькі і закарпатські колишні русини. У висліді того маємо те, що є, прірву між двома братами, які виводяться з одного і того самого кореня.

У минулому, брак толеранції і взаємна нетерпимість цю прірву лише поглиблювали. Доходило до того, що навіть у приватних особистих зустрічах одні одних прозивали не інакше як — „ти кацапе", „ти українцю-перекинчику", як це часто оповідає мені тут в Балтиморі, наш 90-літній еміґрант-піонер Теодор Никула, згадуючи перші роки свого життя у тому місті.

„Згода будує, незгода руйнує", — каже наша приповідка. Цієї правди є напевно свідомі сьогодні багато щирих як русинів, так і українців, інакше не прийшло б до зустрічів, про які звітує І. Хамуляк. І ці зустрічі, ширші, як і особисті, приватні, треба продовжувати всюди, де тільки є нагода.

Я з гордістю підкреслюю при кожній відповідній нагоді, що я теж русин, бо, як додаю, це — історична назва мого народу. В краю наш нарід територіяльно — великий. В ході своєї історії він мав назву не лише русинів але і козацької нації. Назву українці, яка, між іншим, є історично така стара як і русини, наш нарід прийняв з краю, щоб рятувати себе, як націю, перед імперіялізмом Московії коли та, прийнявши за Петра І назву Росії, почала фальшом і насиллям привлащувати собі наш край і його історію.

(Продовження на стор. 4)

М. Бескид

85-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ В АРҐЕНТИНІ

(1897 — серпень — 1982)

Місяць серпень займає почесне місце в історії українського поселення в Арґентині, бо з датою 27-го серпня 1897 року започатковується приїзд наших поселенців, які замешкали в місті Апостолесі, провінції Місіонес. Згадана провінція уважається колискою нашого поселення, що відзначено побудовою пам'ятників Шевченка — 27-го серпня 1977 року здвигнено пам'ятник Тараса Шевченка в Апостолесі, а рік пізніше, дня 6-го серпня 1978 року відкрито другий пам'ятник Шевченка в місті Обера, де формується українська дільниця, з величавою Базилікою, триповерховою школою Сестер Катехиток та манастиря Отців Василіян, настоятелем якого є. о. Орест Карплюк, ЧСВВ.

Серед українських поселенців релігійне життя започаткувалося скорше чим організаційне і першим українським священиком серед українських поселенців в Місіонесі був покійний уже о. Климентій Бжуховський, ЧСВВ, що відвідав Апостолес в 1908 році і по шестимісячнім перебуванні повернувся назад до Бразилії. Першу українську церковцю збудовано в 1904 році в місцевості Трес Капонесі, — але, на жаль, опісля вона перейшла в посідання Російської Православної Церкви, що має свій осідок у Буенос Айресі, при вулиці Бразіль, число 315.

Першу українську кооперативу засновано в 1918 році в Апостолесі 1918 року, і юридично її оформлено як рільничу кооперативу. В склад її Управи входили: о. Іван Сенишин — голова, Василь Прохоцький — заступник голови; члени управи — Михайло Андрушкевич та Микола Дудик, синдик Іван Сітарський і заступник Антін Яцюк. Коли 14-го жовтня 1926 року помер О. Сенишин — кооператива перестала існувати. Перестали також існувати засновані там читальні „Просвіти", які засновано в 1903 і 1910 роках.

У пізніших роках, а саме у вересні 1922 року українські поселення в Місіонесі відвідав нас великий Митрополит Андрей Шептицький і того року в місяці березні відвідав наші поселення представник існуючої тоді Української Держави — проф. Петро Карманський. В жовтні 1930 року українські поселення у Місіонесі відвідав св. п. Кир Константин Богачевський, а опісля в грудні 1938-го року українські громади в Арґентині відвідав наш Верховний Патріярх і Кардинал Йосиф Сліпий, що його українські громади привітали дуже величаво. Дня 7-го вересня ц. р. наш Патріярх посвятив українську катедру в Буенос Айресі, коли проголошено також створення в Арґентині нашого Екзархату.

У серпні 1924 року в Буенос Айресі засновано Т-во „Просвіта", яке опісля з датою 21-го січня почало видавати українську газету „Українське Слово"; і Товариство і газета продовжують свою діяльність до сьогоднішніх днів. Загально, українські скупчення в Арґентині нараховують 28 окремих організацій, що разом з філіями творять 70 окремих одиниць, які мають 34 Народні Доми, коло 50 парохій, п'ять кооператив та чотири виховно-відпочинкові оселі, які постійно розбудовуються та зростають.

Прямуючи до дальшого розвою, наші парохії та організації ведуть усі можливі заходи, щоб посилити свою акцію, намагаючися піднести престиж нашої спільноти, а з тим збільшуючи її силу та значення.

Запорукою нашої майбутности являється наша молодь. Щоб забезпечити добру будучність наших поселень, треба дати нашій молоді належне виховання та освіту. Лише ті народи уважаються сильні, що мають освічену та ідейну молодь, яка непохитно стоїть на сторожі своїх прав, та із знанням та відданістю успішно промощує шлях постійного розвою для запевнення світлої майбутности.

Українська спільнота в Арґентині, започатковуючи новий період нашого життя з новими надіями та з новими і посиленими заходами, звертає постійну увагу на нашу студіюючу молодь, запевняючи її належну національну свідомість. Якщо зможемо затримати серед нашої молоді на чужині українську мову і якщо плекатимемо в її рядах українську мелодійну пісню, тоді можна буде мати надію, що й діятиме наша національна правда та наша самостійницька думка.

Анатоль Курдидик

СІМНАДЦЯТИЙ РАЗ ДОФИН

Дофин мав у Бога щастя, коли визначував свою щорічну імпрезу, — Український Крайовий Фестиваль Канади — на два-три останні дні липня і перші один-два дні серпня. У Манітобі тоді, звичайно, найкраща погода, а що перший понеділок серпня є в Канаді вільним від праці днем з назвою „Сивик голідей", манітобці дістають у висліді повні три дні вільного і можуть навіть з найдальших сторін вибратись на Всеканадський Український Фестиваль, — найбільшу таку українську зустріч на цьому континенті.

Між першим таким Фестивалем, що зродився в 1966 році з ідеї знаного історика українців Канади д-ра М. Марунчака, та сьогоднішнім, тобто тим, про який мова, — велетенська різниця. До початкового ентузіязму долучилися матеріяльні користі для міста Дофину, що зумовило підтримку для Фестивалю усієї урядової машинерії від місцевої Торговельної Палати до уряду Манітоби, від посадника Дофину і війтів сусідніх громад до провінційних і федеральних (оттавських) послів, а масовий наплив українців, — спершу з околиці і від років уже з усіх кінців Канади та ЗСА (цього року зустрічали ми, наприклад, на дофинському фестивалі українців з Тексасу, Делаверу, Каліфорнії, Вашінгтону й ін., як теж з Ванкуверу і Галіфаксу) заставили управу Фестивалю поширювати та покращувати програму самої імпрези, посилити місцеві самодіяльні імпрези, розбудувати з допомогою міста відповідні будинки, площі, арени і готелі-мотелі та придавати ефектовну декоративність вулицям і крамницям.

З року в рік підвищувано теж вигляд пропаґандивних проклямацій і запрошень, програмок, що врешті змінилися у цікаві книжки, пропам'ятних стрічок і коверти, — цього року були видані вже й хороші картки та спеціяльний „Дофинський доляр", за який треба було дати доляра, але й можна було купити всячину на фестивальній площі, — та розрахунок був простий: ті, хто приїде на Фестиваль, захоче привезти своїм знайомим і приятелям якусь пам'ятку з нього і не тільки не видаватиме цього доляра, але купуватиме по кілька, я сам бачив — по 10 і 20 штук. Ця ініціятива казала виконати коло 20-25,000 того „гроша", — обрахуйте самі, чи це оплатилося.

Додайте ще й пошту „Україна", що існувала від 1959 до 1970 року на сусідній з Дофином оселі з назвою „Україна", але яку Оттава веліла зліквідувати (В. Древняк, що вів цю пошту 10 літ, може вам сказати, чому: З каменистої околиці України фармери стали тікати і з первісних 59-ох у 1970 році залишилося всього 17), і тільки для сенсації відкриває на фестивальній площі на три дні „Поштовий уряд Україна" з печаткою з цією назвою, — тисячі-тисячі людей та сотні збирачів посилають собі чи своїм приятелям привіти на листах та картках з тієї України, — сам я бачив, як один наш лікар, який брав участь у якомусь з'їзді в Совєтському Союзі, переслав своїм знайомим з того з'їзду, маючи їх адреси, коло 40 привітів на картках з пошти Україна: „Хай бісові діти знають, — казав, — що Україна в Канаді краща, як у них!..."

Словом, Всеканадський Український Фестиваль у Дофині став сенсацією всього континенту, його вповні підтримали українські Церкви, організаційні централі, Український Народний Союз та всі інші забезпеченеві союзи і до участи в ньому зголосилися не тільки СУМ, Пласт, Українські Леґіони і Колюмбуси, але й „шрайнери" зі своїми витівками на мотоциклах та „авточках", як теж Королівська Канадська Кінна Поліція зі своїм славетним написом їзді верхи з усякими фігурами й атаками.

Місцеві ансамблі

Деякі з них існували ще до Фестивалю, але були непомітні, і ці поважно зміцніли з роками виступів, деякі ж були створені вже в ході Фестивалів і виконують вельми справно свою функцію. Такий, наприклад, спершу церковний хор під диригентурою Галини Лазарук-Гендерсон на Фестивалі 1982 був ансамблем, що з невеличкими поправками (остання в їх виступі пісня-прощання замазує прекрасне враження з перших точок з добрими солістами!..) міг би нас репрезентувати на кожній сцені; слабенька колись танцювальна група „Зірка" може сьогодні ставати до змагань з тими, які мають марку найкращих; окремі раніше цимбалісти створили колектив з цим інструментом, який є справжньою репрезентацією українського національного інструменту; примітивні у початкових Фестивалях „Козацькі вершники" (Райдінґ енд денсінґ козакс) роблять сьогодні велике враження своєю розмашистою їздою, все кращими кіньми і строями, навіть гупають грімко і „страшно" з автентичної старовинної „козацької" гармати, з якою влітають повним розмахом перед двадцять, може й більше, тисячну авдиторію на велетенській критій арені.

І так було з усім у цьому Дофинському Фестивалі. До місцевих долучувались запрошені з інших міст мистецькі групи та солісти, кожний рік інші, додавано атрактивні групові точки (наприклад, княже весілля, обжинки, „купальну ніч" чи щось з тієї матерії), у велетенському Українському Центрі влаштовувано ряд цікавих з історичного, мистецького чи побутового погляду вистав, окремі станки показували і відтворювали різні аспекти життя українських піонерів, їх працю, їх знаряддя, їх свята та традиції, — і так створювано спеціяльно, виключно дофинську, атмосферу Фестивалю у поважному пляні цієї імпрези. Тут варто б було зарахувати ще всякі змагання, від спортових до вокальних, музичних і танкових одиниць та групами в іншій, теж велетенській, будівлі, а десятки окремих кіосків з усяким та найбільш культурним крамом додають цій атмосфері свій кольорит.

Це так — з поважного боку Фестивалю. Бо в нього входять і розвагові танці на головній вулиці міста, змагання в їді вареників, до яких колись станув був і сам сенатор Павло Юзик, автентичне піонерське печення хліба в розставлених на площі печах, на який чекають справжні черги учасників і туристів, павільйони з „бінґом" і ліцитаціями, толоки для танців під відкритим небом, врешті десяток „українських кухонь" та „украйнієн кіченів", з яких запахи різних страв кажуть вам надійно ковтати слинку. У цих кухнях цього року було дві недостачі: Ціни навіть на сучасну інфляцію-зависокі (всюди за вісім вареників брали аж 4 доляри) і часом неграмотні написи, з яких ми віднотували напр. „голопці", „пероги", „квашен огірікі", „гідо з бороком" (дідо з буряком) та подібні гумористики. Хтось з управи Фестивалю повинен мати і на ці справи свою контролю.

Великі концерти, парада і поклін піонерам

Основою Дофинського Фестивалю, є і будуть чотири великі форматом та публікою „ґрендстендні" концерти, по полудні і ввечері у п'ятницю й суботу, перший з яких, — по полудні у п'ятницю, — відбувається коротко після того, як усякі свої й офіційні достойники формально відкриють Фестиваль. І той і три чергові концерти на арені (ґрендстенді) формують так, щоб вони мали найпишнішу і найбагатшу програму, з поклоном традиційним „господареві й господині" Фестивалю, масовим привітанням присутнім на арені та сольовими і гуртовими точками своїх і запрошених гостей. Господарів підбирають з видатних українців, — такими були вже міністер М. Григорчук, посол М. Смеречанський, сенатор П. Юзик, відомий посадник Вінніпеґу С. Дзюба, Йосип Лисогір — відомий український діяч з Америки, міністер Р. Романів, президент КУК С. Радчук, проф. П. Кондра, міністер Ю. Козяк, у 1981 році мистець П. Шостак і цього року заслужений для Фестивалю довголітній начальник сільського муніципалу Дофину І. Потоцький з дружиною.

Офіційними і достойними гостями Фестивалю у Дофині були цього року президент КУК І. Новосад і — далі — від влади Канади губернатор Манітоби П. МекҐониґеал, репрезентуючи прем'єра канади П'єра Трудо сенатори Й. П. Ґей, сенатор П. Юзик, прем'єр Манітоби Г. Полі, міністер культурних справ Манітоби Є. Костира, федеральний посол Л. Левицький і провінційний — Дж. Пловмен, посадник Дофину Е. Нютон, голова Торговельної Палати Дофину Р. Бох та ряд менш відомих урядових постатей. Усі вони були під час перших концертів у п'ятницю, дехто, як от прем'єр Г. Полі, був на усіх чотирьох.

Попри чотири репрезентативні концерти на „Ґрендстенді", стрижнем Дофинського Фестивалю є його парада, що відбувається вполудне в суботу (цього року в суботу 31-го липня 1982), яка тягнеться довгою колоною різних авт з почесними гостями й офіційними достойниками, а тоді пишними парадними возами („фловтами") різних організацій, громадських установ, хорів і танкових ансамблів (тоді і побачите, що і на возах можна співати, грати і танцювати!). Обабіч головної вулиці Дофину стоять тоді, слідуючи за парадою тисячі-тисячі людей, сидять на принесених стільцях, печуться в сонці й обтирають піт, але

(Закінчення на стор. 4)

Зустрічі з письменниками далекої Австралії

„Напиши мені лист на сторінці безмежного степу,
Засиніє чебрець по лінійках доріг,
Напиши на блакитному аркуші рідного неба,
Де стежками хмарин вітер буйний пробіг.
Напиши мені лист на шматочку дніпрової кручі,
Розіллються слова, наче хвилі Дніпра..."
(Б. Коваленко)

Чому ці рядки українсько̄ї австралійської поетки тах розбурхали мою уяву? Чому так міцно залягли в серці і в думки, що хочеться мені їх повторяти ще і ще в хвилинах туги, як вечірню молитву?..

Але спочатку, до речі, - до зустрічі з письменниками.

В Українському Інституті Модерного Мистецтва в Чикаґо відбулась уже одна мистецька імпреза гідна окремої інформації. І вечір, у п'ятницю, 18-го червня 1982 року, теж відрізнявся від подібних вечорів з календарного реєстру. Це не була така собі звичайна зустріч з представниками літератури. Гості з Австралії - Боженна Коваленко і Дмитро Нитченко, привезли зі собою трішечки... України! Запах рідної землі, чар її, переплетений тугою, виповнював залю в міру, з бігом читання ліричних поезій Б. Коваленко.

Слухаючи вірша „Напиши мені лист", здавалося, що снується запах чебрецю, що „по лінійках доріг" ген майоріє Дніпрова круча, а там — „безмежний степ". — Чи існує він досі, чи тільки в уяві?

...„*Напиши мені лист на краплині весняної зливи. І веселкою в душу мою зазирни*".

Така оригінальна форма поетичного вислову, яка віддає тугу і бажання приблизити найдорожчі серцю місця, знайти розраду в них.

Чудова її метафоричність і образовість, така ось „Де юнь моя зі сміху і плачу, Спливла бурхливою водою,...(„Якщо колись...") чи...„Я Придніпров'я в чистім оксамиті, Покинула ще на зорі життя..." і мистецьке віддання проминаючого: „Мені весна дзвеніла на прощання, В пахучу землю падали літа, Самітньо тихо, мов сумне зітхання, Змінила літо осінь золота"...(„Ген, там..) — прикувало увагу, приневолювало слухати.

У другу, якби іншу групу виділяються поезії — бунту, заклику, присвячені „Нескореним": „Народе мій, скалічений, закутий,... Не зламаних кайданами борців".

Жінкам-велетням - Лесі і Аллі Горській („Квітка доби"): „Розкопавши коріння страждань, Віднайшла в них свою Україну, Йшла дорогою правди й змагань, Боронила ідею єдину"...

А вірш „За селом" — це немов дедикація до святкувань 40-річчя УПА:

„За селом насипана могила,
Між ланів протоптана тропа,—
Там калину дівчина садила,
Не діждавшись милого з УПА."

В цілому цей вірш перегукується з Шевченковим „Ой, три шляхи широкії", а може це відлуння долі нашого народу?

Хотілося б цитувати далі... Читалися ці перлини-думки в цілковитій тиші. В часі читання — нищечком витирані сльози і буря оплесків на закінчення.

Зворушливі і ніжні стрічки запрезентував присутнім другий гість з Австалії Дмитро Нитченко-Чуб. З його поезій теж промовляла туга і сум. От, хоч би такий фрагмент: „Роз'єднали нас події грізні...Не загляну вже в зірки очей. Де тепер ти, коли вечір пізній Вже сідає на моє плече?" — стільки ж ідеалізму і у вірші „Елегійне":...„Хоч навколо ходять люди,Та безлюддя душить груди, - Я ж добра шукаю всюди, Ніби рідної руки.".

Цікаві Д. Нитченка оповідання, взяті прямо з життя — з твердого, повного небезпек, до якого мусіли „примірюватися" наші поселенці. Їм, власне, їхній незавидній долі на чужій незнаній землі посвятив ці оповідання письменник.

Коли перестав Дмитро Нитченко читати, обізвався зразу справжній, невтомний діяч культури — Каменяр.

— Як це так, що у вас, у книгарнях, давні видання лежать? — А ми у себе уряджуємо різні читацькі конкурси, організуємо і притягаємо до цього молодих, їздимо з книжками у найдальші закутини, даємо книжкові нагороди...

Щоб оцінити діяльність Дмитра Нитченка-Чуба, як дослідника літератури, мовознавця, педагога, письменника, редактора, видавця і організатора, то не одного Вечора потрібно, а багато таких вечорів.

Не було б повного образу Вечора, коли б не згадати про цікавий спосіб Ганни Черінь „приготувати" присутніх до зустрічі з австралійськими гістьми. Вона - сама визначна поетка — інформувала, що виступить поетеса і довголітня вчителька Школи Українознавства Боженна Коваленка, уродженка Києва, вірна йому на все життя, та голова австралійського відділу „Слова" визначний діяч культури Дмитро Нитченко.

Він, працюючи тяжко фізично, не заломлювався - організував українські школи в Австралії, видавництва літературні клюби, книгарні, — і виховав плеяду української молоді.

Ганна Черінь зуміла впровадити безпосередній, сердечний настрій, говорючи без лишнього патосу, у властивий тільки їй спосіб, забарвлений особистим чаром, трохи з усмішкою і легеньким жартом „про пана Чуба без чуба", але юного в роботі, енерґійного, неспожитого, який своїм запалом потрапив би підорвати ще не одного в ...дорогу в найдальші закутки Австралії".

Цей Вечір — чудовий і особливий — відбувся завдяки 84-му Відділові Союзу Українок і голові Марії Ріпецькій, що трудилися біля його зорганізування. Присутніх було багато. До авторів трудно було доступити. Коло маестра Нитченка тривала правдива облога — це були його учні ще з Німеччини, отже — розмови, спогади, спільні знімки.

І-КА

ЗБОРИ В ЄЙЛСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Ню Гейвен, Конн. — У понеділок, 6-го вересня 1982 року, о год. 3:30 по полудні тут у Єйлському університеті, кімната ч. 8, в залі Вищих студій відбудуться організаційні збори у справі початкового курсу української мови при цьому університеті. Студенти, які бажають слухати курс, повинні з'явитися на збори. Ті, що не зможуть бути на зборах, повинні сконтактуватися з інструктором Михайлом Найданом у слов'янському відділі університету, телефонуючи: (203) 436-8247, або (203) 562-6423.

Канонічна візитація парафії у Денвері

Владика Іннокентій під час бенкету в Денвері. Біля нього (справа) о. парох крилошанин П.Смаль. Вітає Владику Д.Яворська.

У неділю, 1-го серпня 1982 року, невелика парафія метрополії Денверу була під знаком небуденної і радісної події. Відбулися урочисті відвідини нашої парафії Владикою Іннокентієм Лотоцьким. Отець парох крилошанин Павло Смаль поробив всі можливі старання, щоб гідно привітати достойного гостя. В тій цілі був створений святочний комітет в складі: голова Е. Василина, секретар А.Колодій, касир Й.Мотник, господарська референтура — Д.Яворівська. Вранці недільного соняшного дня о год. 9:30 Владика Іннокентій в асисті духовенства вийшов із парафіяльного будинку. Процесійним походом запроваджено Владику до церкви. При вході вітав його хлібом і сіллю мгр Іван Костюк.

Архиєрейську Службу Божу відправив Владика в співслуженні о. крил. П. Смаля, о. д-ра М.Соловія, о. д-ра П.Бабяка. Дияконував о. Б.Панчук. Відновлена церква була заповнена вірними. Панував святочний урочистий і радісний настрій. Після Євангелії Владика виголосив проповідь на тему віри, християнської любови, взаємної пошани, а передусім єдности, „щоб усі були одно".

При кінці Богослуження Владика проголосив многоліття Папі Павлові Іванові II, Патріярхові Йосифові, духовенству, вірним і всім, які брали участь в Богослуженні. Отець крилошанин П.Смаль проголосив многоліття Владиці Іннокентієві. На цьому закінчено церковні урочистості.

О год. 1-ій відбувся святочний бенкет у престижевому готелі „Бравн Палас". Програму бенкету відкрив голова комітету Е. Василина, привітавши Владику, духовенство і присутніх на залі парафіян і гостей. Програму бенкету провадив майстер церемонії мґр І. Костюк.

Після молитви, проведеної Владикою, і після смачного обіду головну промову виголосив мгр. О.Колтунюк. Доповідач коротко і влучно привітав Владику щирими теплими словами, як визначного духовного і народного провідника і рівночасно подав історію нашої парафії.

Потім майстер церемонії представив присутнім представників діючих на терені Денверу товариств: Патріярхальне товариство — Я. Яворівський, Українська Наукова Фундація — Б.Винар, УКК — І.Малькут, Пласт — Л.Колтунюк, ОДВУ — Я.Стецюк, ООЧСУ — М.Кальба, СУА — Т.Федак, Рідна Школа — Н.Хома, Провидіння О.Мотник, Український Народний Союз о. д-р П.Бабяк.

В дальшій точці програми відчитано привіти від української православної церкви св. Покрови. Привіт прислали голова парафіяльної управи інж. А.Івашко; секретар М.Биковська, від Пласту у Денвері за станицю Пласту А.Мосійчук. Від Організації Державного Відродження України за Управу Відділу інж. А. Івашко. Від Української Студентської Громади голова В.Гайдар. Від Організації Оборони Чотирьох Свобід України привіт зложив Владиці інж. М.Кальба. У всіх привітах панував дух радости, довіря, пошани до особи дорогого гостя.

В наступній точці програми виступив жіночий хор, виконавши чотири пісні: „Прийми, о Боже, нашу молитву" музика М.Федорів, „Дивлюсь я на небо", „Збудись,могутня Україно" — музика С.Г.Артимовського, „Владико неба і землі" — сольоспів Е.Федак. Диригент Я.Нижник, при фортепіяні мгр М.Венжівська.

Від Жіночої Помочі вітала Владику Д.Яворівська. Привітавши Владику, доповідачка підкреслила ролю жінки у розвитку церковного життя словами: „Українська жінка завжди була вірна своїй рідній церкві, завжди її підтримувала, дбала про красу Божого дому і тим самим плекала обряд і традиції вже від часів першої християнки України-Руси княгині Ольги. Гарно прибраний Божий дім впливає на настрої і душі вірних, збагачує духово і є доказом рівня культури даного народу".

Після короткого привітального слова о. П.Смаля, майстер церемонії попросив до слова Владику. Владика, досконалий промовець, з притаманним йому гумором, подякував за привіти і щире прийняття, закликав до дальшої праці в парафії, до вірности Богові і рідній Церкві, і до взаємної пошани. „Я вас усіх люблю" — ще були прощальні слова Владики. Коли ми слухали промову Владики, ми відчули, що приїхав до нас добрий пастир, люблячий батько. Приємно почуватися, що ми, українці, маємо таких духовних провідників. Перед закінченням бенкету майстер церемонії згадав теплими словами нашого Патріярха Йосифа, Первоєрарха Української Помісної Католицької Церкви, Мойсея українського народу, і запропонував, щоб Комітет вислав привітальну телеграму до Патріярха.

Бенкет закінчено молитвою, котру провів о. Б.Панчук і піснею „Боже, вислухай благання".

Після закінчення бенкету, присутні мали нагоду говорити з Владикою, висловлюючи свої думки, журби, шукати порад і у радісному душевному настрою вертати домів.

Яків Яворівський

Зборівчани з'їдуться в Торонто

Минає 80 років від часу, як до Торонто в Канаді почали прибувати перші українські імігранти. Між ними прибув 1904 року зі села Торгова, Зборівського повіту, Гарасим Сукота; вслід за ним почали прибувати його односельчани. Разом в наступних роках прибуло зі Торгова коло сорок осіб, всі вони поселилися у західньому Торонто в околиці вулиць Дюпонт і Франклін. А згодом усіх українців у Торонто було біля 80 осіб, але не було ні свого священика, ні церкви, тільки раз у році перед Великоднем приїздив священик із ЗСА, отож люди увесь рік залишалися без духовної опіки.

Такий стан спонукав нечисленну ще тоді українську громаду почати організовувати свою парохію.

Перший, що почав це діло, був Гарасим Сукота, фабричний робітник, а помічниками його були односельчани з Торгова. Вони звернулися 1907 року з просьбою до єпископа Сотера Ортинського в Філядельфії, Па., одначе Канада не підлягала його юрисдикції та й у ЗСА було тоді мало наших священиків, але саме тоді прибув з Галичини на відвідини до Америки о. Сливинський. Єпископ порадив йому поїхати до Торонто. Отець Сливинський побув у Торонто приблизно півроку, повернувся до Америки, а опісля до Европи.

Люди щораз більше відчували брак своїх Богослужень, отож через часописи оголосили, що бажають священика до своєї парафії. У висліді приїхав о. Іван Заклинський, але і цим разом не пощастило вдержати парафії, головним чином через внутрішні незгоди, і тоді о. Заклинський повернувся до ЗСА. У 1910 році, завдяки старанням о. Льва Сембратовича, пароха з Баффало, прибув до Торонто о. д-р Кирило Єрмій, який почав жертвенно свою душпастирську працю, але зустрів трудноші та перешкоди, зокрема від поляків та англійців, тому по році виїхав до Монтреалю, де в 1911 році заснував парохію св. Архистратига Михаїла.

Громада в Торонто знову залишилася без священика. Стан був вже нестерпний, і тому люди доброї волі скликали збори, нап'ятнували критиків і вирішили старатися всіма силами відновити парохію. Очолив цю акцію Гарасим Сукота, а о. Сембратович погодився приїжджати двічі в місяці з Баффало аж до часу, коли постарається про сталого священика. У тому ж часі закуплено площу під будову церкви при вулиці Франклін.

Дня 12 лютого 1912 року прибув до Торонто о. Йосиф Боярчук, молодий, енерґійний, і з того часу почалася успішна доба української католицької парохії в Торонто.

На протязі першого року о. парох зумів зібрати поважну суму — 10,000 дол., а місцевий римо-католицький архиєпископ МекНіл позичив 23,000 дол., і 15-го квітня 1913 року парох і парохіяни приступили до будови церкви. Будівельний комітет очолив Гарасим Сукота, найближчим помічником став секретар Комітету Павло Мудрак, теж з с. Торгова.

Спільними трудами і жертвенністю парохіян зі села Торгова та інших місцевостей Галичини будова церкви швидко поступала. 20-го липня 1913 року Владика Никита Будка, недавно іменований для Канади єпископ, поблагословив угольний камінь і фундаменти.

Отак у 1907 році, 75 років тому, започатковано головно еміґрантами зі села Торгова зі Зборівщини справу заснування у Торонто першого духовного осередку — рідної Церкви, а в 1913 році вимуровано цементові фундаменти цього храму — теперішньої катедри св. свщм. Йосафата. Церква -катедра св. Йосафата при вул. Франклін стала наче колискою всього українського релігійного й національного життя у Торонто. При церкві зорганізовано першу „Рідну Школу" (1914-15 рр.), в ній навчалося 14 дітей, бо лише стільки їх було тоді в шкільному віці; засновано при церкві читальню „Просвіти", яку очолив Михайло Дзюрман зі села Махновець коло Торгова (батько двох синів священиків — о. Василя, пароха в Лондоні, Онт., і о. Мирослава в ЗСА). Театральний аматорський гурток дав до половини 1915 року 14 вистав, церковний хор на чотири голоси вів диригент Степан Прихода. Отець парох двічі в тижні вів курси англійської мови і дяківський курс. У липні 1915 року засновано Товариство Братньої Помочі.

Минали роки, і нині у Торонто вже численні і величаві наші українські храми Божі, рідні школи, університетські катедри, бібліотеки, інститути, мистецькі ґалерії, тут теж осідок Українського Світового Конґресу Вільних Українців. А численна Зборівська громада у Торонто зі своїм Зборівським комітетом пов'язана вже традиційно зі „своєю парохією" — церквою св. свщм. Йосафата — тут зборівчани відбувають свої зустрічі-наради і свої спільні свят-вечори та Великодне „свячене". Тут відбудеться найближча зустріч зборівчан у неділю, 19-го вересня 1982 року, о год. 12 вполудне для участи у Службі Божій і Панахиді за св. п. зборівчан-піонерів, засновників і співучасників побудови першої у Торонто української церковно-національної твердині — рідної Церкви — катедри св. свщм. Йосафата при вул. Франклін ч. 143.

Після Богослужби відбудеться чайне прийняття і — на сходах церкви — спільна фотографія присутніх для поміщення її в книзі про Зборівщину, як пам'ятки для нас і для наступних поколінь.

В.Локоть

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО РОЙТЕРС ІНФОРМУЄ, що урядові речники Анголі побоюются нової атаки зі сторони Південної Африки і тому міністерство оборони тієї розпочало підготову до оборони країни. Висновки про можливість нової атаки були зроблені на підставі інформацій розвідки і спостережень, що південно-африканські літаки перелітали кілька разів через територію Анголі. ЯК відомо, в Анголі стаціонують кубинські, а неофіційно навіть совєтські військові частини, а сама Анголя знаходиться під охороною Москви й інших комуністичних держав.

Вшанують УПА

В Ст. Пітерсбургу, Фльорида, створено Святочний комітет для відзначення 40-річчя УПА. В склад Святочного комітету ввійшли: о. д-р Остап Онишкевич, парох української католицької церкви, Іван Когут, церковний комітет, Мирон Сеник, Товариство Св. Імени, Кароліна Хомик, Сестрицтво св. Ольги, Богдан Бемко, УАТ, Михайло Копинець, хор „Україна", Прокіп Левенець, УНС, Володимир Мазуркевич, СУК „Провидіння", Юліян Іваськевич, УНП, почесні члени.

Діловий комітет: Микола Хлиста, голова, Володимир Коваль, Василь Фіцик, заступники голови, Степан Лаврівський, секретар, Ю. Іваськевич, касир, Дмитро Сулима, програмовий, Микола Задойний, господарський референт, Марія Сулима, Елса Панчук, бенкет; члени: Григорій Панчук, Григорій Пеленичка, Осип Керилайза, Петро Надольський.

Святочний бенкет відбудеться у неділю, 17-го жовтня 1982 року, в українській католицькій церковній залі при 434-90 авеню північ, о год. 12-ій. Виступить хор „Україна" під керівництвом інж. Б.Бемка. Святочну доповідь виголосить д-р Аскольд Лозинський з Ню Йорку. Квитки на бенкет — 5 дол. від особи.

Юліян Іваськевич

Видання творчої спадщини О. Лятуринської

У червні 1970 року відійшла у вічність поетеса, письменниця, скульпторка Оксана Лятуринська. Її багата творча спадщина досі не видана повністю друком, отож Організація Українок Канади, Відділ у Торонто, подбала про підготовку такого видання. Завдяки письменниці Оксані Соловей твори поетки в більшості упорядковані, вступну статтю написав проф. Ю. Шевельов, а загальна редакція є в руках видавця Б. Гошовського. Книга матиме приблизно 750 сторінок друку разом з репродукціями скульптурних і образотворчих праць О. Лятуринської. Проте досі не пощастило відшукати всіх творів поетки і її скульптур, як теж її статтей, розкинутих у різних періодиках, як також статтей про неї і її творчість.

Отож звертаємось до всіх, що знали О.Лятуринську і мають будь-які її твори та й матеріяли про неї, повідомити про це, а чи й зразу надіслати матеріяли ці на адресу: Ukrainian Women's Organization, Toronto Chapter (O.Laturynska Publishing Fund), 297 College St., Toronto, Ont. Canada M5T IS2.

Замовлення на книгу під заголовком „Оксана Лятуринська" приймаємо вже тепер, щоб устійнити висоту накладу. Ціна приблизно 30 американських дол., а жертводавці на видавничий фонд від суми 100 дол. і більше одержать книгу з подякою Управи ОУК.

Проситься зокрема колишніх мешканців Праги, табору ДіПі в Ашаффенбурзі та земляків-волинян присилати всякі інформації, спомини, фота її скульптурних праць, теж фота з її життя, бо це чи не єдина тепер нагода зберегти всі ці матеріяли у заплянованій книзі, посмертному виданні одної із найвидатніших наших поетес, чия поетична творчість сягнула світового рівня.

Організація Українок Канади, Відділ у Торонто

В неділю, 29-го серпня 1982 року
на українському православному цвинтарі
в South Bound Brook, N.J.
буде відправлена
ПАНАХИДА
за спокій душ наших Незабутніх Тата і Мами:
СВ. П.
МИХАЙЛА ЯКОВИЧА КОВАЛЕНКА,
який упокоївся 29-го серпня 1980 року і
СВ. П.
НЕОНІЛИ ГАВРИЛІВНИ,
яка упокоїлася 18-го березня 1981 року.
СПІТЬ СПОКІЙНО НАШІ ДОРОГІ!
В глибокому смутку:
доньки:
ТАМАРА ПОГУЛЯЙ
І РАЇСА ІХТІАРІВ
з родинами

ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ
в Міннеаполісі, Мінн.
ділиться сумною вісткою з своїм Членством та Українською Громадою,
що в суботу, 21-го серпня 1982 року, відійшов у Вічність на 74-му році трудолюбивого життя
наш Дорогий Друг

сл. п. інж.
ЯРОСЛАВ КАРПЯК
довголітній член Управи ООЧСУ, Українського Народного Дому і Дирекції Кредитівки.
ПОХОРОН відбувся в середу, 25-го серпня 1982 року з української католицької церкви св. Константина.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.
Управа Українського Визвольного Фронту у Міннеаполісі, Мінн.

ВІСТІ З ВІННІПЕГУ

ОСЕРЕДОК КУЛЬТУРИ І ОСВІТИ ВАРТ ОГЛЯНУТИ

Тепер, коли туристичний сезон у найбільшому розквіті і також українці Вінніпегу матимуть численних гостей з усіх кінців Канади та ЗСА, варто пригадати нашій громаді, що Осередок Української Культури й Освіти при 184 Алексамдер має три прекрасні виставки: внизу — дереворитів Якова Гніздовського, на другому поверсі — ретроспективну виставку творів наших малярів та скульпторів з окремим відділом маляра-примітивіста Д.Стриєва, а на п'ятому поверсі — пребагату виставку Гуцульщини, доповнену писанками та килимами з різних областей України. Всі виставки складені з власних фондів ОУКО і вони гідно підкреслюють багатство цієї нашої репрезентаційної установи. Покажім це багатство і тим, що будуть нашими вакаційними гістьми.

ДВІ ЦІКАВІ ВИСТАВКИ

Воєнно-історичний музей УВАН у Вінніпеґу поінформував нашу спільноту у повідомлені до преси, що восени ця установа підготовляє дві історичної вартости виставки: виставку видань та документів з нагоди 60-ліття Видавництва „Червона Калина", яке після визвольної війни 1917-23 років своїми книжками та „Літописом Червоної Калини" втримало високопатріотичний дух українців на західніх землях та в широкому світі, і виставу у 40-ліття Української Повстанської Армії (УПА). До обидвох виставок іде основна підготова і УВАН просить всіх українців підтримати ці два його вартісні почини.

ПОЛК. П.КОНОПЛЕНКО І ЙОГО ДРУЖИНА ВІДІЙШЛИ

Відомий у Вінніпеґу полк. Павло Конопленко-Запорожець, який роками виступав зі своєю кобзою на концертах у нашому місті та по Канаді і ЗСА, дожив світлого віку 92 роки і видав був свою книжку „Кобза і бандура", ілюстрований альбом своїх особистих вартісних з історичного погляду спогадів „Кобзар Павло Конопленко-Запорожець — у 60-річчя тріюмфу кобзи", а також платівку, помер 24-го червня 1982 року. Два тижні пізніше, 6-го липня ц.р., померла і його дружина Ольга, дочка українців-піонерів зі Саскачевану, і по обоїх залишилася добра пам'ять у нашій громаді та їхні два сини і дві дочки.

ЧЕРГОВА ФОЛКЛЬОРАМА ВІДКРИТА

Губернатор Манітоби Пирл МекҐонігел офіційно відкрила на великому концерті в Сентеніел Гол у Вінніпеґу в суботу, 7-го серпня ц.р., чергову Фолкльораму, що є своєрідним вінніпеґським фестивалем народів. Заля Сентеніел була до останніх меж повна; наш Тед Комар із своєю оркестрою „тримав" концерт з музичного боку, а Мирось Лехів, Анна Куляс і Ангус Брамадат кермували програмою. Дуже добрим конферансьє був Стен Кубічек.

Після промов різних достойників, у тому й голови Манітобської ради народного мистецтва Г.Бормана, міністра для справ культури в уряді Манітоби Є.Костири та голови Фолкльорами — 1982 Д.Когена, розпочався концерт, під час якого представлено зібраним Кралю Фолкльорами — 1981 та відзначено грамотами павільйони з 10-річним стажем, у тому український „Львів", „Карі-Кана" та ливанський.

Дві танкові групи ірляндців, німецька, польська, дві групи японців і дуже добра румунська дали публіці посмак того, що чекає на них та всіх вінніпежців і їх гостей у 39-ох павільйонах різних народів Фолкльорами, підготувала цього року справжня армія (14,000) добровольців, здебільша з молоді та студентів. В окремій точці представлено понад двом тисячам зібраних посадників та краль павільйонів Фолкльорами за азбучною черґою країн. Вони створили справді чудову картину своїми національними строями і молодечими постаттями.

З павільйону „Київ" були представлені краля Ляриса Розумна і посадник Іван Петришин, зі „Львова" — Кім Басс і Антін Білецький. Ввесь концерт, що відкрив Фолкльораму цього року вже 13-ту, закінчено несподіванкою: відспівання гимну Фолкльорами, музику до якого написав Тед Комар. Проспівала гимн дуже добра співачка Віолетта Ракавскайте, яка вже раніше на цьому ж концерті збирала просто громові оплески за мелорецитацію по-литовському патріотичної пісні.

(ак)

Ювілейна Пластова...

(*Закінчення зі стор. 1*)

Одна із чисельних груп під час мандрівки в горах Адірондакс.

Група чужинецьких скавтів.

Владика Василь Лостен відправляє Службу Божу.

силиком і Дарією Степаняк. Члени СУМ провели на Зустрічі декілька годин на дружній розмові, а К. Василик привітав пластунів з нагоди їхньої ЮМПЗ сердечним словом та вручив проводові в подарунок мистецько вироблений дружинниками тризуб.

Субота, 21-го серпня була призначена на закінчення спортових змагань і роздачу за них трофеїв, на мистецькі і самодіяльні виступи та показ їх перед батьками і зібраною публікою. В центрі тих виступів було виведення купальських старих звичаїв, що їх підготовила і перевела з юначками пл.сен. Люба Волинець із членками куренів „Ті, що греблі рвуть" і дружньою допомогою інших сеніорок.

П'ятсот молодих дівчат в прегарних, мистецько виконаних строях перевели на великій площі свої купальські хороводи під захоплення зібраної публіки. Цей виступ попередили гри новацтва, а закінчили піонерські покази юнаків.

Увечері, перед святочною великою ватрою, господарі зустрічі гостили своїх почесних гостей скромною таборовою вечерою, на якій привітали їх командант зустрічі пл.сен. Всеволод Гнатчук і пл. сен. Е.Гойдиш.

Велика святочна ватра підготована куренем „Бурлаки" була технічно і програмово взірцево переведена. У ній взяли участь із співами і привітальними словами всі присутні представники чужинецьких скавтових організацій, а литовська група, найбільша чисельно, вручила Начальному Пластунові пл. сен. Юрієві Старосольському для Українського Пласту у його 70-річчя мистецько виконану в дереві тарілку, яка технікою нагадує гуцульські вироби. Після ряду настроєвих та веселих точок велику ватру завершив знаменитий фільмовий монтаж історії Пласту, що його учасники оглядали на великому екрані. Слово Начального Пластуна пл.сен. Ю.Старосольського закінчило цей останній вечір зустрічі.

У неділю вранці на Зустріч загостив Владика В.Лостен, якого привітали члени проводу Зустрічі на чолі з капеляном Пласту в ЗСА пл.сен. о.Богданом Смиком.

Владика Лостен відправив для учасників і гостей Зустрічі Службу Божу, в часі якої сказав до пластової молоді відповідну змістом доповідь.

В часі святочного закриття ЮМПЗ учасники і провід привітали Владику, як також усіх присутніх почесних гостей, зокрема представників чужинецьких скавтів. Тоді також виголосив слово до зібраних пластунів голова СКВУ мгр І.Базарко.

Остання дефіляда усіх учасників перед проводом Пласту та гостями, проголошення першунів і вкінці, на заклик голови КПС, грімкий пластовий привіт в Україну закінчили в неділю, 22-го серпня вполудне цю чергову пластову зустріч на терені ЗСА.

В дальшому святкуванні 70-річчя відбудеться Ювілейна Міжкрайова Пластова Зустріч в Арґентині зимою цього року, а літом 1983 року закінчить ті святкування така ж зустріч в Німеччині.

Прегарна, хоч і холодна погода, різноманітність програми з мандрівками в гори Адірондакс, взірцева організація зустрічі та здисциплінованість учасників залишать у всіх, що її пережили, незатерні спомини.

Тривалими споминами зустрічі будуть також знаменито графічно оформлені три газетки, що вийшли впродовж тижня п.заг. „Мандрівка ч.1, ч. 2 і ч.3". Їх завдячують учасники куреневі „Сіроманців".

До діялогу...

(*Продовження зі стор. 2*)

У такому контексті ми повинні вияснювати братам-русинам нашу спільну минувшину. А вже, що найбільше, ми повинні терпеливо і толерантно шанувати їхнє бажання називати себе русинами, бож ця назва є їм і нам дорога і рідна. А брати-русини зі свого боку повинні визнати, що хоча вони і дальше називають себе русинами, то це ніяк не заперечує факту, що вони і українці становлять один і той самий нарід.

Щоб діялог мав успіх, мусить бути добра воля з обох сторін. Добре, що наші найбільше почитні газети, як „Свобода", „Народна Воля", а може й інші, присвячують цій справі гідну увагу і місце.

Дай Боже, щоб це, чого не могли осягнути діди тут на теренах нашого поселення в ЗСА, осягнули їхні внуки.

Володимир Сушко

Балтимор, Мд.

Сімнадцятий...

(*Продовження зі стор. 2*)

витримують до кінця. В параді йдуть тоді й церковні достойники. Звичайно Митрополит Максим та Митрополит Андрей, теж усякі королеви краси і, як уже згадано, маршують чи понисуються „шрайнери", козаки й місцеві оркестри. Параду варто бачити, кожний рік вона цікава та дбайливо зорганізована та проведена.

Мистецька, вокальна і танкова частина

Український Фестиваль Дофину не був би повний, якби він не мав своєї культурної і мистецької сторінки, звичайно, теж вельми цікавої. В будівлі Мистецького Центру виставляли тут постійно наші образотворчі мистці, — Т. Гарасимчук, О. Канюка, П. Шостак, цього року брати Сапровичі та В. Іванчук з Америки, Лос Анджелесу, що мав прекрасні мідорити.

Вокальні точки виконували на концертах „Ґрендстенду" різні наші, запрошувані управою Фестивалю, мистці-солісти; від 1980 року гостею Фестивалю є відоме сопрано Іванка Карасевич, що в 1982 році співала вже і солісткою, і як тріо зі своїми дочками. Люди люблять Іванку за її переконливо і бравурно виконувані українські пісні. Пісню репрезентували на Фестивалі ще ансамбль „Думка" з Едмонтону, що грав теж ввечері після концертів до танців, розмашистий і чи не найкращий своєю точкою, повний свіжости й гумору квартет „Булава" з Торонто та, згаданий уже Фестивальний хор під батутою Галини Лазарук-Гендерсон. І нарешті: Фестивалі годі собі уявити без постійного музичного керівництва його програми, славетного вже в Канаді і ЗСА Теда Комара з його велетенським акордеоном та прекрасною групою музик-асистентів. Без Комара, повторяємо, Фестиваль у Дофині уявити собі — неможлива справа. Додаймо до цієї вокально-музичної китиці ансамбль Цимбалістів, зорганізування якого є справжньою заслугою управи Фестивалю і який чарує різнонаціональну публіку, — і матимемо картину з цієї ділянки.

Український танок був завжди серед головних точок програм Фестивалю. Не фантазуємо, коли кажемо, що на сцені Ґрендстенду понисувались десятки наших танкових ансамблів, від найкращих до аматорських, які приїздили чи яких запрошувано з різних сторін нашого континенту, — але тепер Дофин виплекав свій власний танковий ансамбль „Зірка" і він переконливо доказав, що і місцеві юнаки й юначки не поступаються гостям та приїздним: На Фестивалі 1982 „Зірка" збирала заслужені й бурхливі оплески. Доповнювали її танцюристи Мироса Лехова, який спеціялізується в найменших та наймолодших „козаках" і тому теж постійно змінює склад (бо козаки підростають!) та і тепер шісткою їх заворожив приявних, а теж згадані вже й незрівняні козаки з „Булави" з Торонто, що можуть стати зразком квартету, який піснею, музикою, жартом і гумором вміє поривати присутніх. Досі таку приємну легко-сценічну групу у підсумках і реєстрах наших розвагових груп ми ледве чи подибували.

І поклін піонерам та їх чинові

Добра погода, справна організація (наприклад, вісім дофинських готелів були вже заздалегідь винаймлені від Великодня, але ви не мали трудноіцв дістати кімнати у приватних домах дофинців!), веселий гомін з танкових заль і гул розмов тисячів, що зїхались до Дофину, святково прибрані вистави крамниць, справна служба в ресторанах та її дівчата у вишиваних блюзочках, ввічливість господарів, зустріч зі знайомими, яких ви роками не бачили, — все це створювало і на цьогорічному Фестивалі той настрій, по який і їдуть українці під кінець кожного липня до цього манітобського міста та з якого роз'їжджаються з милим, часто й незабутнім спогадом. Дофин, мабуть, стає зразком, як має виглядати справжній фестиваль і це слушно окреслив один з його керівників: „Не їдьте до нас шукати опери чи балету, казав він, бо для цього Дофин замалий і забідний. Але раз у рік приїжджайте сюди, щоб прожити кілька днів безжурно, щоб далеко від клопотів буденщини зустрінутися з тисячами-тисячами таких же українців, як ви..."

Коли закінчити цей неповний репортаж пригадкою, що в кожну неділю безпосередньо після Фестивалю відбувається ще велика історично побутова імпреза в недалекій звідси колишній Теребовлі і тепер Воллі Ривер, куди перетягнено і де відновлено одну з найстарших українських церков у Канаді, та де поставлено „Хрест Свободи" і пам'ятник-погруддя першого в Канаді гостя-священика о. Нестора Дмитрова заходами Українського Народного Союзу, ви матимете повну картину Фестивалю в Дофині. Перед цим Хрестом Свободи відправляють, наче закінчуючи всю імпрезу, кожний рік Молебень на інтенцію українського народу, а цього року поруч відслонено ще й пам'ятник з іменами перших українців-піонерів у цій околиці та прорізано стрічку й посвячено Дім Піонера, подарований дочкою одного з перших ініціяторів та організаторів Фестивалю, Михайла Шевчика, візія якого так виправдовує себе рік за роком.

Приїжджайте до Дофину, українці! Як було сказано: не на оперу і не на балет чи симфонічну оркестру. Приїжджайте побачитись з іншими українцями!

М. Левенець-Стахів дістала професійну акредитацію

Мирослава М. Левенець Стахів

Дітройт, Миш. — Мирослава Марія Левенець-Стахів нещодавно стала акредитованим спеціялістом персоналу в Інституті акредитації персоналу, що є установою, яка переводить акредитацію таких фахівців для цілої країни.

М.Левенець-Стахів з 1979 року є представницею персоналу для Мишиґенської кредитової юнійної ліґи і для компаній цієї Ліґи, що містяться в Савтфілді, Миш. Вона народилася в Західній Німеччині в родині ред. Володимира і Софії Левенців.

Прибувши з родиною до Ню Йорку малою дівчинкою, Мирослава закінчила тут народну і середню школу та здобула диплом в 1976 році з психології в Гантер коледжі, де студіювала також філософію і соціологію. Одночасово тут вона здала українську матуру в школі українознавства.

Одружившись з інженером-архітектором Ярославом Стаховим в 1979 році, Мирослава-Марія відразу переїхала з чоловіком на працю до Дітройту, де М.Левенець-Стахів поруч із затрудненням у згаданій фірмі розпочала студії на звання маґістра з бизнесової адміністрації в Дітройтському університеті. Свій фах молода професіоналістка виконує з умінням і посвятою і тому дістає часті відзначення в праці. Тепер її акредитація занотована в „Реєстрі акредитованого персоналу" і серед „Професіоналістів людських ресурсів".

Попри професійну працю Мирослава уділяється громадсько — вона активна членка Міжнародної асоціяції професійних жінок, Відділу в Дітройті; з українських організацій Мирослава належить до Спілки Української Молоді, а, перебуваючи ще в Ню Йорку, була також головою Відділу СУМ в Асторії, Н.Й., та виховницею Юного СУМ-у. Талановита музично і з добрим голосом Мирослава співала в хорі „Жайворонки" і брала участь в інших культурних організаціях і починах нюйоркської метрополії, як також, ступаючи в сліди свого батька — журналіста, протягом кількох літніх періодів працювала в редакції „Українського Тижневика" в Джерзі Сиrі, Н.Дж., де її батько, ред. Володимир Левенець, є членом редакції „Свободи". Він — теж довголітній голова 5-го Відділу УНСоюзу Братства св. Миколая, членами якого є вся родина Левенців.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН ПЕЛЦ, член УНС Відд. 63-го Т-ва „Січ" у Форд Сиrі, Па., помер 3-го травня 1982 року на 67-му році життя. Нар. у Форд Сиrі, Па. Членом УНС став 1942 року. Залишив у смутку дочки Френсіс і Йоанну. Похорон відбувся 5-го травня 1982 року на цвинтарі „Лови Гейвен" в Пансильванії.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Турко, секр.

ТЕРЕСА ЛЕСЯ ЛІСОВИЧ, член УНС Відд. 395-го ім. Митрополита Шептицького в Арлінґтон Гайтс, Ілл., померла 25-го липня 1982 року на 17-му році життя. Нар. 25 січня 1965 року в Елджин, Ілл. Членом УНС стала в 1965 році. Залишила в смутку батька Мирона, матір Стефанію, сестер Рут і Міру і дальшу родину. Похорон відбувся 28-го липня 1982 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!
С.Лісович, секр.

ІВАН Б.ГАРАЧНЯК, член УНС Відд. 296-го ім. св. Михаїла в Ню Кінсінґтон, Па., помер 29-го липня 1982 року на 58-му році життя. Нар. 3-го березня 1924 року в Арнолді, Па. Членом УНС став 1942 року. Залишив у смутку брата Василя. Похорон відбувся 30-го липня 1982 року на „Ґрінвуд Семетері" в Ловер Бурнелл, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

БОГДАН СТЕФАНОВИЧ, член УНС Відд. 25-го Т-ва „Свобода" в Джерзі Сиrі, Н. Дж., помер 16-го серпня 1982 року на 79-му році життя. Нар. в селі Мельниця, пов. Тернопіль, Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку сестрінку Марію Головко, та шваґерку Ольгу Стефанович з родинами. Похорон відбувся 19-го серпня 1982 року на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа.

КАТЕРИНА ШУРҐОТ, член УНС Відд. 36-го Сестрицтва Пресвятої Богородиці в Рочестері, Н.Й., померла 29-го травня 1982 року на 89-му році життя. Нар. в 1890 році в Україні. Членом УНС стала в 1940 році. Залишила в смутку 3 дочки: Марію Силл, Стеллу Сенекал, Гелен ВанҐуйдонк; двох синів Івана і Марвіна; 11 внуків і 15 правнуків; племінників і племінниць. Похорон відбувся 1-го червня 1982 року на цвинтарі „Ґолі Сепулкре" в Рочестері, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Марія Ковальчук, секр.

МИХАЙЛО ВРОНА, член і секретар УНС Відд. 128-го ім. Тараса Шевченка в Кліфтон Гайтс, Па., помер 4-го липня 1982 року на 57-му році життя. Нар. 22-го листопада 1924 р. в Примроз, Па. Членом УНС став у 1971 році. Залишив у смутку дружину Николину; дочки Петсі, Донну, Линду, Таммі; синів Михайла, Йосифа і Христофора. Похорон відбувся 7-го липня 1982 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Спрінгфілді, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.